

Bakkeleien in Indië, 1947–1949

Na de malaise van de vermaledijde oorlogsjaren hoopten alle Nederlanders, van wie velen moesten recupereren van zowel extrinsieke kwetsuren als psychische trauma's, op een tijd(s)spanne van respijt voor de reconstructie van geteisterde geboortegrond.

Ongelukkigierwijs hadden de autoriteiten in Den Haag alsook de gouverneur-generaal van Nederlands-Indië faliekant andere ambities, getriggerd door de aspiraties van de Indiërs, die na eeuwenlange koloniale oppressie en een kortstondige, destructieve occupatie door wreedaardige Japanners, ten langen leste hun soevereiniteit claimden.

Ten faveure van de instandhouding van de status quo werden jongemannen in groten getale dwingend geïnvideerd hun militaire dienstplicht in Neerlands overzeese gebiedsdeel te vervullen; honderd Rooienaren, timide boerenzonen en door de wol geverfde aristocraten, rouwdouwers [rauwdouwers] en haantjes-de-voorste, bangebrokken en hautaine lefgozertjes, trokken samen Indiëwaarts.

Velen van hen waren ternauwernood van huis geweest, slechts enkelen hadden ooit de zee aanschouwd toen zij aanmonsterden op troepentransportschepen als de TSS Zuiderkruis en de ms Weltevreden; in de Golf van Biskaje hingen de niet-geroutineerde landrotten onvermijdelijk massaal over de reling en dat was nog maar de prelude tot een enerverend zeeavontuur.

Enmaal gearriveerd op de kusten van Multatuli's smaragden gordel, in havens met exotische namen als Tandjong Priok en Soerabaja, vergaapten onze jongens zich, onder een verzengende zon in een wolkeloze hemel en bij zeer on-Hollandse temperaturen, aan een wriemelende, krioelende massa van mensen, betjaks en fietsen.

De op het platteland gestationeerden observeerden hoe Indische boeren rijst verbouwden op geïnundeerde sawa's, de ploeterende karbouwen zo verschillend van de belse knollen in hun eigen contreien; ze spotten bergen, extensieve desa's, roezemoezige kampongs met het bouquet van specerijen, zo anders dan de plattebuiskachel, het jaegerondergoed en de grauw geklede mensen thuis.

Als representanten van de koloniale tirannie kreeg het krijgsvolk ervanlangs van zijn Indische opposenten, wier belangrijkste pluspunt was dat zij beseften waar ze voor twistten, terwijl de arme belanda's zich afbeulden zonder enige notie van de historische, geopolitieke of folkloristische karakteristieken van hun antagonisten.

Na de repatriëring volgden de duizend-en-een verhalen die niet verteld werden, de posttraumatische stressstoornissen waarover geen psychiater zich ontfermde – het was immers niet hun pakkie-an – en het enige wat de rijksoverheid [Rijksoverheid mag ook, Van Dale] aan appreciatie toonde was een demobilisatie-insigne, terwijl de toewijding aan volk en vaderland van de Indiëgangers in alle talen werd doodgezwegen. Niet senang!